

Brüssel, 20.9.2017
COM(2017) 534 final

KOMISJONI TEATIS NÕUKOGULE JA EUROOPA PARLAMENDILE

Majanduskasvu ja ühtekuuluvuse edendamine ELi piirialadel

{SWD(2017) 307 final}

1. PIIRIALAD ON EUROOPA LIIDUS OLULISED

Euroopa Liidul ja selle vahetutel Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsiooni (EFTA) kuuluvatel naaberriikidel on 40 maismaa sisepiiri¹. Viimastel aastakümnetel on Euroopa lõimimise protsess aidanud luua Euroopa piirialadel, mis enne olid valdavalt äärealad, majanduskasvu ja võimalusi. Ühtse turu väljakujundamine 1992. aastal aitas ELis suurendada tootlikkust ja vähendada kulusid tänu tolliformaalsuste kaotamisele, tehniliste eeskirjade ühtlustamisele ja vastastikusele tunnustamisele ning konkurentsi tingimustes vähenenud hindadele. Kümne aasta jooksul suurenes ELi-sisene kaubavahetus 15 %. On saavutatud täiendav majanduskasv ja loodud ligikaudu 2,5 miljonit töökohta.

Nendel muutustel on olnud piirialadele nii positiivne (liikumisvabadus on suurendanud kohalikku piiriülest suhtlust) kui ka negatiivne mõju (tolliasutustes ja seotud teenistustes on töökohtade arv vähenenud)². Üldiselt on avanenud rohkem võimalusi arendada ühiseid teenuseid ja tegevusi kohapeal.

ELi sisepiirialad

- Hõlmavad 40 % ELi territooriumist
- Seal elab 30 % rahvastikust: 150 miljonit inimest
- Seal luuakse 30 % ELi SKPst
- Piirialadega on seotud ligikaudu 2 miljonit piiriülest pendelrändajat, kellest 1,3 miljonit on piiriüleised töötajad, kes moodustavad 0,6 % kõigist ELi töötajatest (nt 450 000 Prantsusmaal, 270 000 Saksamaal, 140 000 Poolas ja 135 000 Slovakkia)

Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 174 tunnistatakse piiriüleste piirkondade probleeme ja selles on sätestatud, et liit peab pöörama erilist tähelepanu nendele piirkondadele, kui ta töötab välja ja rakendab meetmeid liidu majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse tugevdamiseks.

Alates 1990. aastast on Interregi vahenditest toetatud ELi piirialadel piiriüleseid koostööprogramme, sh EFTA riike hõlmavaid programme. Interregi kaudu on rahastatud tuhandeid projekte³ ja algatusi, millega on soodustatud Euroopa lõimimist. Interregi programmide peamised saavutused on järgmised: suurem usaldus, paremad ühendused, puhtam keskkond, parem tervis ja suurem majanduskasv⁴. Alates inimestevahelistest projektidest kuni taristuinvesteeringute ja institutsionaalse koostöö algatusteni on Interreg parandanud piirialade olukorda ja aidanud neid ümber kujundada.

See töö jätkub ka täna: Interregi piiriüleste programmide jaoks on 2014.–2020. aastaks ELi eelarvest eraldatud veidi alla 6 miljardi euro. Neid programme rakendatakse kõikidel piiridel, et lõimimist veelgi suurendada ja kasutada ära piirialade täielik potentsiaal. Investeeringud elamistingimuste parandamisse on märkimisväärsed: ühised keskkonnavalased tegevused ja meetmed kliimamuutuste mõju leevendamiseks aitavad piirialade elanikke paremini kaitsta.

¹ EFTA: Norra, Šveits ja Liechtenstein. Islandil on ELiga üksnes merepiir. Vt kaart lk 3.

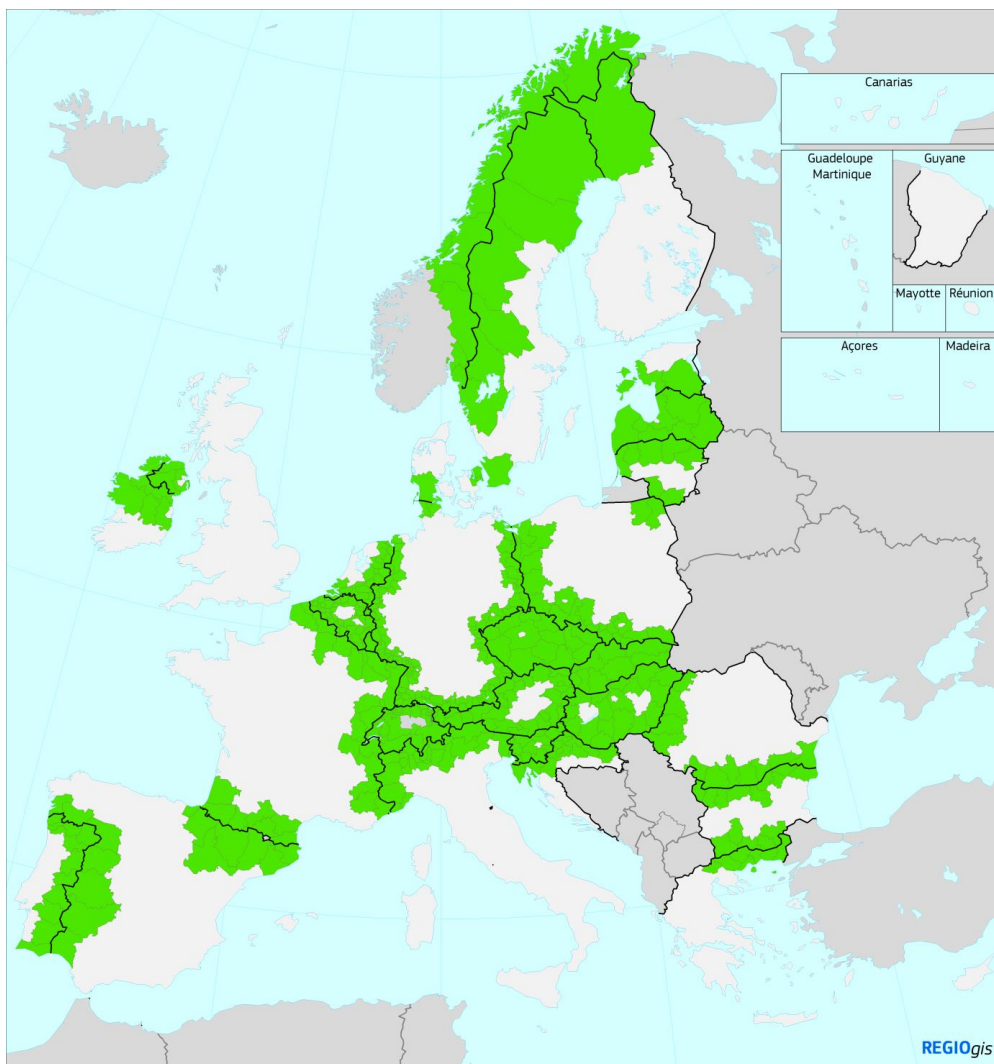
² Statistilistel põhjustel põhinevad andmed ja teave NUTS 3 piirkondadel, mis kuuluvad Euroopa statistiliste territoriaalüksuste liigituse alla: <http://ec.europa.eu/eurostat/web/nuts>.

³ Projektid on loetletud Interregi rahastatud andmebaasis KEEP: www.keep.eu.

⁴ Need viis peamist saavutust toodi esile 2015. aastal Interregi 25. aastapäeva pidustustega seoses.

Ühised teadusalgatused ja -rajatised võimaldavad veelgi rohkem ära kasutada majanduslikku ja innovaatilist potentsiaali piirialadel. Aruka spetsialiseerumise strateegiad aitavad edendada innovatsiooni piirkondlikul ja kohalikul tasandil, sh piiriülesest⁵. Euroopa investeerimiskava, mida täiustati ja pikendati 2016. aastal, aitab samuti kaasa piirialade arendamisele. Selle kolmanda sambaga, mille eesmärk on kõrvaldada investeerimistõkked, luuakse soodsam keskkond piiriüleste investeerimisprojektide jaoks⁶.

Piirialadel peaks Euroopa lõimimise positiivne mõju olema kõige tuntavam – piiriülene õpe, koolitus, töö, hooldamine ja ettevõtlus on kõik igapäevased tegevused, mis peaksid olema võimalikud riiklikust halduspiirist olenemata.

Kaart: maismaa piirialad EL 28 ja EFTA sisepiiridel.

⁵ Euroopa Komisjoni 18. juuli 2017. aasta teatis „Innovatsiooni edendamine Euroopa piirkondades: vastupanuvõimelise, kaasava ja jätkusuutliku majanduskasvu strateegiad“, COM(2017) 376.
<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/et/TXT/?uri=CELEX:52017DC0376>.

⁶ Investeerimiskava: https://ec.europa.eu/commission/priorities/jobs-growth-and-investment/investment-plan_et.

Komisjoni kogutud tõendid näitavad aga, et piirialade majanduslik olukord on halvem kui liikmesriigi teistes piirkondades. Piirialadel on juurdepääs selliste avalike asutuste nagu haiglate ja ülikoolide⁷ osutatavatele teenustele üldiselt halvem kui mujal. Eri haldus- ja õigusüsteemidega toime tulemine on sageli keeruline ja kulukas⁸. Üksikisikud, ettevõtjad, ametiasutused ja valitsusvälised organisatsioonid on jaganud komisjoniga oma piiriülese suhtlemise kogemusi, mis kohati ei ole head.

On vaja meetmeid, mis lähevad kaugemale Euroopa rahalistest vahenditest, sest neid probleeme ei ole võimalik lahendada üksnes rahastamise ja investeringutega. Käesolevas teatises tutvustatakse võimalusi, kuidas EL ja liikmesriigid saavad muuta piiriülese suhtlemise lihtsamaks, kiiremaks ja taskukohasemaks ning koondada sisepiiridel osutatavaid teenuseid. Samuti vaadeldakse, mida tuleb parandada, et piirialade elanikud saaksid täiel määral ära kasutada võimalusi, mida pakutakse mõlemal pool piiri. Nii saab EL oma piirialasid veelgi enam edendada ning aidata luua majanduskasvu ja töökohti.

Käesoleva teatise eesmärk on tuua EL oma kodanikele lähemale ning tagada, et Euroopa õigusloome protsess toimib tõhusalt üksikisikute ja ettevõtjate seisukohast. Euroopa tulevikku käsitleva valge raamatu⁹ ja sellele järgnenud aruteludokumentidega algatati ulatuslik debatt selle üle, kuidas tuleks Euroopat edasi arendada nii, et see vastaks kõige paremini kõigi eurooplaste ootustele. On laialdaselt teada, et territoriaalne ning eelkõige piiriülene koostöö annavad eurooplastele lisaväärtust.

Selleks et anda oma panus nendesse mõttearendustesse, on käesolevas teatises esitatud kavandatavad meetmed ja antavad soovitusel, mis lihtsustavad maismaa piirialadel koostöö tegemist ja aitavad takistusi ületada ning võimaldavad piirialade elanikel ja ettevõtjatel kasutada täiel määral ära nende piirkondade potentsiaali.

2. JÄTKUVAD PROBLEEMID

Kõigis ELi keeltes toimunud avalik konsultatsioon ning sellele järgnenud uuringud ja sidusrühmadega¹⁰ peetud mõttevahetused võimaldasid komisjonil kindlaks teha mitmeid probleeme, millega piirialade ettevõtjad ja üksikisikud silmitsi seisavad. Kuigi need probleemid ei ole alati üksnes piirialadele omased, on need kõnealustes piirkondades eriti akuutsed tulenevalt piiriülese suhtluse sagedusest ja tihedusest.

Elulisi näiteid piirialadelt

- Poole kohaga Belgias palgatöötajana ja poole kohaga Prantsusmaal vabakutselisena töötav terapeut pidi ootama kaheksa kuud, et saada usaldusväärset teavet kohaldatava maksurežiimi ja oma netotulu kohta.

⁷ „Territories with specific geographical features“, Euroopa Komisjon, DG REGIO (2009), tödokument nr 02/2009: http://ec.europa.eu/regional_policy/en/information/publications/working-papers/2009/territories-with-specific-geographical-features.

⁸ Käesoleva teatise kontekstis ei ole piiriülene tõke üksnes vaba liikumise piiramine Euroopa Kohtu praktika järgi, vaid õigusakt, eeskiri või haldustava, mis pärsib piirialal võimalikku piiriülest suhtlemist.

⁹ Euroopa Komisjoni 1. märtsi 2017. aasta valge raamat Euroopa tuleviku kohta, COM(2017) 2025.

¹⁰ „Cross-Border Review“: http://ec.europa.eu/regional_policy/en/policy/cooperation/european-territorial/cross-border/review/.

- Rootsis tööõnnetusse sattunud isik ei saanud taastusraviteenuseid kodus Taanis, sest nende riikide vahelised vastastikused sotsiaalkindlustussüsteeme käsitlevad lepingud olid mittetäielikud.
- Belgias tehnikumis haridust omandanud õpilane ei saanud õpipoisiõpet läbida kodu lähedal Prantsusmaal, sest nendes kahes riigis ei olnud õpipoisi staatus vastavuses.
- Põhja-Portugalis elavad inimesed, kes tahavad hakata tööle üle piiri asuvas Hispaanias, peavad kulutama märkimisväärseid summasid dokumentide ametlike tõlgete peale ja ootama mitu kuud oma kutsekvalifikatsioonide tunnustamist.
- Tuletõrjajatelt võidakse nõuda, et nad ootaksid piiril, enne kui neil lubatakse minna oma töökaaslastele appi teisele poole piiri. Mitmes liikmesriigis kohaldatakse piiranguid nende kiirabiautode suhtes, kes tahavad minna patsientidele järele teisele poole piiri.
- Näiteks eri standardite ning keerukate hinnakujunduse ja piletimüügi küsimuste tõttu kulus kümme aastat, et pikendada Prantsusmaal Strasbourgis asuvat trammiliini üle piiri Saksamaal asuva Kehli naaberlinnani.
- Piiriülelsetel tegutsevatel ettevõtjatel kulub oluliste menetluste peale 60 % rohkem kui omamaisel turul tegutsevatel ettevõtjatel tulenevalt peamiselt täiendavatest tõlke- ja sertifitseerimiskuludest¹¹.

Need näited osutavad sellele, et piirialadel on paljud asjad liiga keerulised ja koormavad. Samas toodi avaliku konsultatsiooni ja uuringu käigus esile mitmeid väga positiivseid Euroopa lõimimise näiteid ja piirialade pakutavaid võimalusi.

- Belgia patsiendid, kellel tuli dialüüsiraviks sõita kolm korda nädalas 200 kilomeetrit, saavad seda nüüd vaid kolme kilomeetri kaugusel kodust üle piiri Prantsusmaal pärast seda, kui kõnealused kaks liikmesriiki allkirjastasid lepingud tervishoiuvahendite jagamiseks.
- Mõned lapsed Austria ja Tšehhi Vabariigi ning Ungari ja Slovakkia piirialadel käivad kakskeelsetes kahe riigi hallatavates lasteaedades, kus nad õpivad mängima kahes keeles ja kahes kultuuriruumis.
- Beneluxi riigid ja Saksamaa Nordrhein-Westfaleni liidumaa rakendavad uusi soovitusi, millega hõlbustatakse kvalifikatsioonide vastastikust tunnustamist tänu koostööle, mis tugineb vastastikusel usaldusel üksteise süsteemide vastu.
- Ka üksikisikutel on võimalik tõhusalt organiseeruda, et esindada oma ühiseid huve, nagu näitab ühendus *Groupement Transfrontalier Européen*¹², mis esindab üle 30 000 Šveitsi ja Prantsusmaa pendelrändaja.

Selliseid inspireerivaid näiteid, mis illustreerivad seda, kuidas piirialade elanikud kasutavad ära piiriga seotud võimalusi, on liiga vähe.

¹¹ Ecorys Netherlands koos ettevõtjaga Mazars, „Study about administrative formalities of important procedures and administrative burdens for businesses“, Euroopa Komisjon, aprill 2017: https://ec.europa.eu/growth/tools-databases/newsroom/cf/itemdetail.cfm?item_id=9134&lang=en ja talituste 2. mai 2017. aasta tödokument SWD(2017) 213, <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1503565263778&uri=CELEX:52017SC0213>.

¹² *Le Groupement Transfrontalier Européen*: <http://www.frontalier.org/>.

Komisjon algatas analüütilise uuringu, et uurida keeruliste piire käsitlevate küsimuste ja teenuste dubleerimisega seotud kulusid. Maismaa piirialadel tehtud hiljutine uuring¹³ piiritõkete majandusliku mõju kohta SKP-le ja tööhõivele näitas, et need piirkonnad võiksid olla 8 % rikkamad, kui kõrvaldataks kõik praegused tõkked ja kõik kasutaksid ühte keelt¹⁴. See stsenaarium ei ole võimalik ega soovitatav, kuna Euroopa põhineb mitmekesisusel ja subsidiaarsusel. Kui kõrvaldataks kõigest 20 % praegustest tõketest, oleks piirialade saadav kasu 2 % SKPst. Sama oluline on ka hinnanguline mõju töökohtadele: oleks võimalik luua üle miljoni töökohta. Piiritõkked piiravad tootmisvahendite kasutamist ja muudavad mastaabisäästu saavutamise keeruliseks. Samuti tekitavad need kulusid nii üksikisikutele kui ka ettevõtjatele. Negatiivne majanduslik mõju on liikmesriigiti erinev, kuid see on selgelt suurem riikides, kus piirialade panus SKPsse on märkimisväärne.

Tõendid näitavad ka seda, et lihtsad lahendused puuduvad ning et piiridega seotud probleemide tekkimine ja nende lahendamine on keeruline protsess, mis hõlmab kõiki valitsemistasandeid ja avaliku halduse asutusi. Nagu paljud sidusrühmad on teatanud, avalduvad piiridega seotud probleemid kohapeal, kuigi harva saab neile leida lahendusi kohapeal. Takistuste kõrvaldamiseks või nende keerukuse vähendamiseks peavad kõik valitsemistasandid ja ametiasutused töötama käsikäes.

3. VÕIMALIKUD SAMMUD

Selles peatükis tuuakse välja valdkonnad, mille puhul komisjoni ja sidusrühmade tehtud ettevalmistav töö (uuring, konsultatsioon ja seminarid) näitas kõige suuremat potentsiaali takistusi veelgi vähendada. Selles kirjeldatakse komisjoni positiivset rolli nii enda algatuste edendamisel kui ka peamiste osalejate toetamisel.

Igas jaotises antakse lühiülevaade kindlakstehtud probleemidest ja esitatakse näiteid ja/või häid tavaid nende probleemide selgitamiseks (lisatud komisjoni talituste töödokumendis on neid täpsemalt kirjeldatud). Ka antakse lühike ülevaade komisjoni või liikmesriikide asutuste käimasolevatest meetmetest ning võimaluse korral on esitatud komisjoni kavandatavad uued meetmed või soovitused liikmesriikide ja teiste sidusrühmade jaoks võtta uusi meetmeid.

Allpool loetletud kümne meetme rakendamise hõlbustamiseks luuakse komisjonis piirikeskus. Piirikeskuse ülesanded on järgmised: 1) tagada, et komisjoni tulevastes peamistes meetmetes võetakse piiriülest piirkondlikku mõõdet nõuetekohaselt arvesse; 2) toetada liikmesriike ja teisi peamisi osalejaid piirialade õigus- ja haldusprobleemide lahendamisel eelkõige seoses ELi direktiivide ülevõtmisega või kooskõlastamisnõuetega; 3) tagada praktilise korra kehtestamine käesolevast teatisest tulenevate uute meetmete võtmiseks; 4) jagada ulatuslikult kogemusi ja häid tavaid asjaomaste sidusrühmadega.

¹³ Politecnico di Milano (2017), „Quantification of the effects of legal and administrative border obstacles in land border regions“.

¹⁴ See arvutus ei hõlma takistuste kõrvaldamise kulusid, lisateave on esitatud joonealuses märkuses 13.

3.1. Koostöö ja suhtlemise tihendamine

Komisjoni uute algatuste positiivne mõju ei avaldu piirialadel täielikult, kui tõhusaid piiriülese koostöö mehhanisme ei täiustata. Need mehhanismid – olgu nad institutsionaliseeritud või mitte – peavad kajastama ELi poliitikakujundamise mitmetasandilise valitsemise mõõdet. Juba on olemas mitu sellist koostöömehhanismi.

Hea tava: valitsustevahelisel tasandil on Põhjamaade Ministrite Nõukogu ja Beneluxi Majandusliit kehtestanud korra kahepoolsete piiritakistuste kindlakstegemiseks ja kõrvaldamiseks. Piirkondlikul tasandil on Ülem-Reini konverents ning Suur-Kopenhaageni ja Skåne komitee välja töötanud institutsionaalse korra, mille alusel teha kindlaks kohalikud takistused ja leida nende kõrvaldamiseks lahendus.

Komisjon kutsub liikmesriike ja piirkondi üles arendama korrapärast dialoogi piiriküsimustes. Liikmesriigid ja piirkonnad peaksid sellistele Euroopa lõimimise olulistele mõistetele nagu vastastikune tunnustamine või eeskirjade ja menetluste kooskõlla viimine rohkem tähelepanu pöörama. Neid kutsutakse üles kasutama täielikult ära olemasolevaid võimalusi sõlmida lepinguid või konventsioone. Näiteks nelja makropiirkondliku strateegia¹⁵ raames on võimalik teha piiriülest institutsionaalset koostööd. Peale selle, kui koostöö on ELi õigusaktide selgesõnaline nõue, nagu see on näiteks paljude keskkonnaalaste õigusaktide puhul, tuleks seda täiel määral ära kasutada,

Meede: protsessi toetamiseks ja heade tavade jagamiseks loob komisjon kogu ELi hõlmava **veebipõhise eksperdivõrgustiku**, kus piirialade sidusrühmad saavad esitada ja arutada piirialaseid õigus- ja haldusküsimusi. See võrgustik hakkab kasutama komisjoni loodud olemasolevat veebiplatvormi Futurium ja seda hakkab piirikeskuse kaudu juhtima komisjon.

Meede: lisaks korraldab komisjon enne 2017. aasta lõppu avaliku **katseprojektide** konkursi. See on suunatud ametiasutustele, kes soovivad lahendada ühte või mitut piirialast õigus- või haldusprobleemi. Projektides võiks näiteks keskenduda haldussüsteemide vastavuse parandamisele, tööjõu liikuvuse hõlbustamisele tänu parematele võimalustele kvalifikatsioone tunnustada või õigusnormide suuremale ühtlustamisele. Nende projektide alusel uuritakse innovatiivseid viise piiriprobleemide lahendamiseks. Tulemused võetakse kokku laialdaselt levitatavas kogumikus, mida kasutatakse peamiste osalejate teadlikkuse ja suutlikkuse suurendamiseks. Konkurss on avatud kõigile avaliku sektori asutustele, kes soovivad leida piiriküsimustele lahendusi oma pädevusvaldkonnas. Valitakse välja kuni 20 katseprojekti, võttes aluseks nende tutvustamisega seotud suure väärtuse ja korratavuse.

3.2. Õigusloome protsessi täiustamine

Suur osa kindlakstehtud piiriprobleemidest on tingitud riikide eri õigus- ja haldusnormide kooseksisteerimisest. Kuigi on olemas Euroopa õigusaamistik, on liikmesriikidel õigusaktide siseriiklikku õigusesse ülevõtmisel teatav paindlikkus ja vabadus. ELi õiguses sätestatud

¹⁵ ELi Läänemere piirkonna strateegia, ELi Doonau piirkonna strateegia, ELi Aadria ja Joonia mere piirkonna strateegia ning ELi Alpi piirkonna strateegia.

teatavad normid võetakse eri liikmesriikides tihti erineva rangusega üle. Selle tulemusel võib kahe eri süsteemi kooseksisteerimine sisepiiridel tekitada keerulise olukorra ja mõnikord isegi õiguskindlusetust ning sellega kaasnevaid lisakulusid.

Näide: Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. veebruari 2014. aasta direktiiv 2014/24/EL riigihangete kohta sisaldab 19 juhtu, mille puhul kohaldatakse miinimumstandardeid, nt konkreetsete tähtaegade kehtestamisel. Seega on potentsiaalselt 19 juhtu, mille puhul piiriülest riigihanget võib olla eriti keeruline korraldada, kuna teatavates liikmesriikides kohaldatakse pikemaid tähtaegu kui teistes.

2015. aastal vastu võetud parema õigusloome paketi¹⁶ tegi komisjon ettepaneku võtta meetmeid, millega tagatakse, et territoriaalseid aspekte võetakse poliitikavariantide puhul arvesse. Selleks kasutatakse eelkõige territoriaalseid elemente sisaldavate õigusaktide usaldusväärseid mõjuhinnanguid.

Hea tava: tulevaste siseriiklike ja ELi õigusaktide piiriülest mõju hakkab hindama sõltumatu asutus (Institute for Transnational and Euregional Cross-Border Cooperation and Mobility of Maastricht University), võttes aluseks tööprogrammi, mille on välja töötanud Madalmaade ning vastavalt Saksamaa ja Belgia piirialade riigi, piirkonna ja kohaliku tasandi sidusrühmad¹⁷.

Meede: komisjon jätkab jõupingutusi, et teha olemasolevate meetodite ja vahenditega kindlaks olulised **piiriüleised mõjud**. Komisjon püüab eespool kirjeldatud piirikeskuse ja eksperdivõrgustiku kaudu piirialade sidusrühmi sellesse protsessi rohkem kaasata.

Meede: selleks et toetada õigusaktide ülevõtmiseks vajalikku kooskõlastamist liikmesriikides, jagab piirikeskus **eksperditadmisi ja nõu** piiriüleste regionaalaspektide kohta. See tugineb muu hulgas nimetatud katseprojektidele ja olemasolevatele headele tavadele.

3.3. Piiriülese avaliku halduse soodustamine

ELi liikmesriikides on erinevad halduskultuurid ja -süsteemid. See mitmekesisus võib eri süsteemide kooseksisteerimisel olla piiravaks teguriks. Enamik haldusmenetlusi on siseriiklikud ning piiriüleised menetlused ei ole nii levinud. Samas võivad piirialade sidusrühmad vajada korrapäraselt muid kui siseriiklike menetlusi. Ühise lähenemisviisi või arusaama puudumine ja vastastikku tunnustatud dokumentide piiratud hulk võivad põhjustada pikki ja kulukaid menetlusi, isegi oluliste elusündmuste puhul.

Näiteks on mõned ametiasutused võtnud e-valitsuse kiiremini kasutusele kui teised, mis võib tekitada probleeme piiriüleises suhtluses, eriti juhul, kui on vaja dokumente või vorme.

¹⁶ Komisjoni 19. mai 2015. aasta teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Parem õigusloome paremate tulemuste saavutamiseks – ELi tegevuskava“ (COM(2015) 215 final).

¹⁷ Institute for Transnational and Euregional Cross-Border Cooperation and Mobility of Maastricht University: <https://www.maastrichtuniversity.nl/research/institute-transnational-and-euregional-cross-border-cooperation-and-mobility-item>.

Olemasolevad e-valitsuse lahendused on kasutatavad aga rohkem siseriiklikus kui piiriüleses kontekstis¹⁸. Ametiasutuste e-süsteemide koostalitlus on endiselt piiratud.

Näide: Taanis suhtlevad üksikisikud ja ametiasutused suurel määral digitaalsete vahendite abil. Vajalike identifitseerimisandmete ja juurdepääsuõiguste omandamine võib olla naaberriikides elavatele piiriülestele pendelreisijatele keeruline. Näiteks maksukohustuslasena registreerimise numbriga (*skattepersonnummer*) taotlemiseks ette nähtud lühike aeg võib tekitada viivitusi töölepingu sõlmimisel ja tervisekindlustuse saamisel. Teatud küsimuste käsitlemine väljaspool digitaalsüsteeme võib põhjustada viivitusi ja tähtaegadest mittekinnipidamist.

Komisjon esitas ELi e-valitsuse tegevuskavas 2016–2020¹⁹ pikaajalise visiooni avatud, tõhusatest ja kaasavatest haldusasutustest, kes osutavad piirideta ja personaalseid algusest lõpuni digitaalsete avaliku sektori teenuseid. Kuigi see on üldine kava, on selles esitatud meetmed ja vahendid, mis on eriti olulised piirialadele, nt ühekordsuse põhimõtte (st teavet andtakse ametiasutustele vaid üks kord, olenemata päritoluriigist²⁰) ja masintõlkevahend²¹ ametiasutuste jaoks.

Meede: liikmesriikide, piirkonna ja kohaliku tasandi ametiasutused **peavad e-valitsust täiendama** ja võtma konkreetseid samme, et parandada piirialade elanike olukorda. Selle protsessi toetamiseks edendab komisjon olemasolevaid e-lahendusi piirialade sidusrühmade ja piirialaselt kõige rohkem suhtlevate ametiasutuste hulgas. Selleks soovib komisjon oma käimasolevatesse ja tulevastesse e-valitsuse projektidesse kaasata piirialade sidusrühmad, et osutada piiriüleste avalikke teenuseid, mis vastavad üksikisikute ja ettevõtjate vajadustele. Selleks annavad hea aluse edukad käimasolevad projektid, nt e-identimise vastastikune tunnustamine või sotsiaalkindlustusalase teabe elektrooniline vahetamine (EESSI).

3.4. Usaldusväärse ja arusaadava teabe esitamine ja abi andmine

Piiriprobleemide lahendamine nõuab aega ja pidevaid pingutusi. Seni on oluline tagada juurdepääs kättesaadavale ja usaldusväärsele teabele ning probleemide lahendamise tegelevatele talitustele, kes keskenduvad piiriülestele eraelu või tööd puudutavatele küsimustele. Käesoleva teatise ettevalmistamisel ilmnes, et üksikisikud ja ettevõtjad tunnevad puudust usaldusväärsetest teabeteenustest, mis võib põhjustada õiguskindlusetust ja pärsib piiriülest suhtlust ning muudab piiriüleste projektide rakendamise aeganõudvamaks ja kulukamaks.

¹⁸ Euroopa Komisjoni „EU eGovernment Report 2016“ näitas, et veebipõhiste avalike teenuste kvaliteet paranes ebahütlaselt, Digital Single Market, News, Digibytes, 3. oktoober 2016: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/eu-egovernment-report-2016-shows-online-public-services-improved-unevenly>.

¹⁹ Euroopa Komisjoni 19. aprilli 2016. aasta „ELi e-valitsuse tegevuskava 2016–2020 – valitsussektori digitaalse arengu kiirendamine“, COM(2016) 179,; <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?qid=1503566265012&uri=CELEX:52016DC0179>.

²⁰ Euroopa Komisjon „The “Once-Only” Principle (TOOP) Project launched in January 2017“, Digital Single Market, Project News and Results, 26. jaanuar 2017: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/once-only-principle-toop-project-launched-january-2017>.

²¹ Machine translation for public administrations - MT@EC: https://ec.europa.eu/info/resources-partners/machine-translation-public-administrations-mtec_en.

Hea tava: algselt Interregi raames rahastatud kontaktpunktide võrgustik Infobest,²² mis tegutseb kolme riiki (Prantsusmaa, Saksamaa ja Šveits) hõlmavas Ülem-Reini piirialas, annab praegu üksikisikutele usaldusväärset teavet piiriülese elu kõigi aspektide kohta, sh töö ja hariduse kohta, ning see toimib piiriülese liidesena, mis ühendab eri ametiasutusi.

Selles kontekstis on kasulikud sellised üleeuroopalised teenused ja vahendid nagu „Teie Euroopa“, siseturu infosüsteem (IMI) ja siseturu probleemide lahendamise võrgustik (SOLVIT).

Meede: komisjon esitas hiljuti ettepaneku **ühtse digivärava**²³ määruse kohta, mis vastuvõtmise korral võimaldab üksikisikutel ja ettevõtjatel pääseda ühtse digivärava kaudu hõlpsamini ligi kvaliteetsele teabele, veebipõhiste haldusmenetlustele ja abiteenustele. Ühtse digivärava on ette nähtud ühekordsuse põhimõtte esmakordne kohaldamine ELi tasandil. Selle kaudu saavad eri liikmesriikide ametiasutused teatavate peamiste menetluste puhul omavahel otse tõendeid vahetada. Samuti võimaldatakse sellega kasutajatel tagasisidet anda, et vastata pidevalt nende vajadustele ja koguda teavet ühtse turu tõkete kohta.

Meede: komisjon võttis oma hiljuti vastu võetud teatise „SOLVITi tugevdamise tegevuskava: ühtse turu hüvede toomine kodanike ja ettevõtteni“²⁴ kohustuse **tugevdada SOLVITit** veelgi koos liikmesriikidega, et lahendada üksikisikute ja ettevõtjate piiriprobleeme.

3.5. Piiriülese tööhõive toetamine

Ettevalmistav töö näitas, et tööjõu liikuvus on kõige olulisem piiritakistustega seotud valdkond. See puudutab eriti piiriüleseid töötajaid, kes elavad ühel pool piiri ja käivad iga päev või iga nädal teisel pool piiri töö²⁵.

Euroopa tasandil on olemas mitmeid piiriülese suhtluse lihtsustamiseks kavandatud vahendeid ja koordineerimismehhanisme: Euroopa tööturuasutuste võrgustik (EURES); sotsiaalkindlustussüsteemide kooskõlastamise eeskirjad; Euroopa kvalifikatsiooniraamistik, millega toetatakse kvalifikatsioonidest arusaamist ja nende võrdlemist; Europassi raamistik, mis võimaldab üksikisikutel esitada oma oskusi ja kvalifikatsioone; oskuste, pädevuste, kvalifikatsioonide ja ametite Euroopa klassifikaator; Euroopa kutsekaart, mis on üleeuroopaline digitaalne menetlus kutsekvalifikatsioonide tunnustamiseks. Nii Euroopa tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni programm kui ka Euroopa Sotsiaalfond on rahastamisvahendid, millega toetatakse tööjõu liikuvust piirialadel. Euroopa tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni programmi EURESe haru eesmärk on toetada piiriüleseid

²² Infobest: <https://www.infobest.eu/>.

²³ 2. mai 2017. aasta ettepanek Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse kohta, millega luuakse ühtne digivärav teabe ja menetluste ning abi- ja probleemilahendamisteenuste pakkumiseks ning millega muudetakse määrust (EL) nr 1024/2012: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=CELEX%3A52017PC0256>.

²⁴ Euroopa Komisjoni 2. mai 2017. aasta teatis „SOLVITi tugevdamise tegevuskava: ühtse turu hüvede toomine kodanike ja ettevõtteni“, COM(2017) 255. <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=CELEX:52017DC0255>.

²⁵ Piiriüleised töötajad (piirialatöötajad) on ELi liikmesriigi või EFTA riigi kodanikud, kes elavad ühes ELi liikmesriigis või EFTA riigis ja töötavad teises ning reisivad üle piiri korrapäraselt kas iga päev või vähemalt üks kord nädalas, olenemata nende konkreetsest kodakondsusest (tingimusel, et nad on EL 28 või EFTA riigi kodanikud).

partnerlustegevusi, mille kaudu antakse piiriülestele töötajatele ja nende tööandjatele teavet ja osutatakse tööhõiveteenuseid.

Hea tava: Galiitsia ja Põhja-Portugali sotsiaalkindlustusasutus ja tööinspeksioon on loonud EURESe kohaliku piiriülese partnerluse toetusel võrgustiku, mis võimaldab tööandjatel ja töötajatel kiiremini kõrvaldada piiriülest liikuvust takistavad tegurid. Nad on kõnealuses piirkonnas välja töötanud sotsiaalkindlustusasutuse ja tööinspeksiooni vahelised tõhusad piiriülesed koostöövahendid.

Samas ei ole piirialadel nende meetmete ja vahendite positiivset mõju veel täielikult ära kasutatud. Täiustamist vajaks järgmine: õpipoisiõppe läbimine, oskuste ja pädevuste täielik tunnustamine, vabade töökohtade leidmine, töötajate leidmine, õiguskindlus maksuküsimustes, sotsiaalkindlustuse täielik katvus, meditsiinitöötajate erialane vastutuskindlustus ning kutsetunnistuse saamise keerukas menetlus. Samuti oleks vaja täiustada teabe andmist (sh nii üksikisikutele kui ka tööandjatele) ja otsuste tegemiseks vajalike andmete kogumist.

Meede: liikmesriikidel ja piirkondlikel ametiasutustel soovitatakse piirialadel tõhustada koostööd **riiklike tööturuasutustega** ja ka ühiste piiriüleste tööhõiveasutustega, et parandada juurdepääsu teabele ja töökohtadele piiriülesel tööturul. Eespool mainitud kavandatavat eksperdivõrgustikku kasutatakse olemasolevate tavade jagamiseks laiemalt.

3.6. Mitmekeelsuse edendamine piirialadel

Euroopa kultuuride ja traditsioonide rikkusel on suur väärtus. Mitmekeelsus on Euroopa lõimimise üks eesmärk. Võõrkeelte oskus on järjest olulisem töölesobivuse, liikuvuse ja konkurentsivõime parandamiseks, seda eriti piirialadel.

Hea tava: Saksamaa Saarimaa liidumaal 2014. aastal vastuvõetud Prantsusmaa strateegiaga²⁶ edendatakse kakskeelse lähenemisviisi kasutamist kõigil haldustasanditel. Seda toetatakse ka õppekavaga, sh on prantsuse keel kohustuslik alates eelkoolist. Seetõttu on rohkem kui pooled kõigist lasteaedadest kakskeelsed.

Siiski rõhutasid paljud inimesed käesoleva teatise avaliku konsultatsiooni käigus, et keel tekitab raskusi. Piirialade sidusrühmad toovad tihti esile juhte, mille puhul eri keelte mittepaindlik kasutamine mõlemal pool piiri suurendab halduskoormust ning takistab sisukat teabevahetust haldusasutuste ja üksikisikute vahel.

Komisjon järgib nõukogu kinnitatud strateegiat, mis põhineb ELi riigipeade ja valitsusjuhtide kindlaksmääratud eesmärgil, et kõigil kodanikel peaks olema varasest east alates võimalus õppida kaht võõrkeelt²⁷. Piirialadel oleks ideaalis üheks võõrkeeleks naaberriigi keel. Keeleõpe on ka liidu haridus-, koolitus-, noorte- ja spordiprogrammi „Erasmus+“ keskne prioriteet. Programmiga toetatakse keeleõpet piirialadel mitmeti.

²⁶ „France Saarland Strategy“, oktoober 2016:

https://www.saarland.de/dokumente/ressort_finanzen/MFE_Frankreich_Strategie_LangDIn4S_UK_Lay2.pdf.

²⁷ Nõukogu 2014. aasta maikuu järeldused mitmekeelsuse ja keeleoskuse arendamise kohta: [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=CELEX:52014XG0614\(06\)](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=CELEX:52014XG0614(06)).

Meede: liikmesriike, piirkondi ja kohalikke omavalitsusi kutsutakse üles kasutama elukestva õppe võimalusi, et veelgi **edendada kakskeelsust** piirialadel. Olemasolevatest headest tavadest tuleks ammutada inspiratsiooni ja komisjon jätkab nende edendamist. Vajaduse korral toetatakse seda olemasolevatest rahastamisvahenditest, nagu programm „Erasmus+“ või Interregi piiriüleised koostööprogrammid.

3.7. Piiriülese juurdepääsetavuse hõlbustamine

Transport on oluline tegur piirkondadevahelise piiriülese suhtluse võimaldamisel. Eelkõige ühistransporditeenused toetavad lõimimist ja piiriüleste ühenduste jätkusuutlikkust. Piirialadel on endiselt paljude elanike jaoks probleemiks puuduvad, ebapiisavad või halvad ühistransporditeenused. See hõlmab kolme tasandit: 1) taristuühendused, 2) teenuste osutamine, 3) teenuste kvaliteet. ELi sisepiiridel puudub paljudel juhtudel väiksemahuline raudteetaristu või see on kasutuskõlbmatu, mis on tingitud mitmest probleemist (nt erinevad prioriteedid, eri õiguslikud/menetluslikud ja organisatsioonilised lähenemisviisid, eelarvelised piirangud).

Hea tava: Interregi raames rahastatakse piiriülese liikuvuse projekte, millest enamik on esindatud andmebaasis KEEP²⁸. Nt kolme riiki (Saksamaa, Madalmaad ja Belgia) hõlmaval piirialal on ühistransporditeetvõtjad loonud ühisplatvormi (<http://mobility-euregio.com>) kombineeritud ajakavade, ühise hinnakujunduse ja ajakohastatud piletisüsteemiga. Saksamaa-Šveitsi piiril hakkas sõitma uus bussiliin Grenzach-Wyhleni (Saksamaa) ja Baseli (Šveits) vahel, et osutada teenust 1 900 kohalikule pendelrändajale (elanike koguarv: 14 000).

ELi tasandil on prioriteedid tehniliste standardite ja õigusnormide suurem ühtlustamine ning transpordisektori koostalitluse saavutamine. Üleeuroopalise transpordivõrgu (TEN-T) valdkonnas on kooskõlastamine ja ühtlustamine olnud edukas ning seda võib tuua eeskujuks ka muudele poliitikavaldkondadele kui transport. Näiteks seoses mitmeliigilisi liikumisvõimalusi käsitlevate teabeteenuste osutamisega nähakse tulevaste ELi õigusaktidega ette asjakohased raamtingimused, et kõik reisiteabe väärtusahela sidusrühmad saaksid koostööd teha²⁹.

Meede: 2018. aastal valmib komisjoni **uuring puuduvate raudteeühenduste kohta**. Seda jagatakse sidusrühmadega piirikeskuse kaudu.

Meede: piiriüleste ühistransporditeenuste korraldamine ja osutamine on riigi, piirkonna ja kohaliku tasandi pädevus. Seepärast kutsutakse liikmesriike, piirkondi ja kohalikke omavalitsusi üles **tõhustama jõupingutusi, et osutada üksikisikutele kvaliteetsemaid ja integreeritumaid ühistransporditeenuseid**. Piirikeskus teeb head tavad kättesaadavaks ja annab võimaluse korral eksperdinõu.

²⁸ www.keep.eu.

²⁹ Selleks rakendatakse delegeeritud määrust, millega täiendatakse direktiivi 2010/40/EL.

3.8. Tervishoiuteenuste suurema koondamise edendamine

ELi prioriteet on soodustada liikmesriikidevahelist koostööd, et suurendada nende tervishoiuteenuste vastastikust täiendavust piirialadel³⁰. Piiriüleste tervishoiuteenuste kulude hüvitamise puhul on kasutusel eri struktuurid ja põhimõtted, millega kaasneb järgmine: erinev ja keeruline tervishoiuteenuste eelloa saamise ning hüvitiste ja väljamaksete kord; halduskoormus nende patsientide jaoks, kes konsulteerivad spetsialistidega piiriüleselt; vastuolud tehnoloogia kasutamisel ja patsiendi andmete jagamisel; ühtsustatud juurdepääsetava teabe puudumine, sh vähene teave patsiendi emakeeles. Piiratud juurdepääs mõlemalt poolt piiri pärsib seega tervishoiuasutuse täielikku kasutamist. Hädaabi- ja päästeteenistused seisavad samuti mõnikord silmitsi takistustega piiriüleste missioonide läbiviimisel.

Hea tava: institutsioonilist kokkulepet, millega loodi Prantsuse-Belgia piiril seitse piiriülest tervishoiutsooni,³¹ on kasutanud üle 20 000 patsiendi, kes on saanud ravi oma elukoha lähedal naaberriigis.

Meede: selleks et teha kindlaks head tavad ning analüüsida tulevikuprobleeme, koostab komisjon tervikliku **piiriülest tervishoiualast koostööd käsitleva kava**. Sellega jõutakse lõpule 2018. aastal ning kava jagatakse sidusrühmadega piirikeskuse kaudu. Samuti korraldab komisjon 2018. aastal strateegilise ürituse, et tuua esile piiriülese tervishoiukoostöö head tavad ja uurida, kuidas seda on võimalik edasi arendada kogu liidus.

3.9. Piiriülese koostöö õigus- ja finantsraamistik

EL on võtnud kasutusele mitu õigus- ja finantsvahendit, et lihtsustada piiriülest koostööd Euroopas. Näiteks Euroopa territoriaalse koostöö rühmitus³² võimaldab vähemalt kahe liikmesriigi üksustel teha koostööd sellise ühise struktuuri alt, millel on juriidilise isiku staatus. See hõlbustab piiriülese koostöö tegemist paljudel juhtudel ning annab piirkondlikele ja kohalikele ametiasutustele võimaluse teha koostööd, ilma et liikmesriigi tasandil oleks selleks vaja lepingut ratifitseerida. Samas ei sobi nende vahendite täielikult institutsiooniline olemus alati selleks, et kõrvaldada õiguslikke ja halduslikke takistusi.

Hea tava: Euroopa territoriaalse koostöö rühmitus Lille-Tournai-Kortrijk Eurometropolis³³ on suurima piiriülene metropol Euroopas. See koondab 14 asutust Prantsusmaalt ja Belgiast (riigi, piirkonna ja kohaliku tasandi ametiasutused, arenguasutused), kes teevad koostööd piiride mõju kõrvaldamiseks ja 2,1 miljoni elaniku igapäevaelu hõlbustamiseks.

Meede: mitu liikmesriiki kaaluvad sellise uue **vahendi** eeliseid, mis võimaldaks vabatahtlikkuse alusel ja vastutavate pädevate asutuste nõusolekul kohaldada ühe liikmesriigi

³⁰ Lisaks aluslepingus mainitud sätetele võib välja tuua direktiivi 2011/24/EL patsiendiõiguste kohaldamise kohta piiriüleses tervishoius ja ELi määruse (EÜ) nr 883/2004 sotsiaalkindlustussüsteemide kooskõlastamise kohta.

³¹ *Espaces Transfrontaliers, La Communauté de santé transfrontalière:*
<http://www.espaces-transfrontaliers.org/ressources/themes/sante/sante-4/>.

³² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuli 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1082/2006 Euroopa territoriaalse koostöö rühmituse (ETKR) kohta (ELT L 210, 31.7.2006, lk 19), mida on muudetud 17. detsembri 2013. aasta määrusega (EL) nr 1302/2013 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 303).

³³ Eurometropolis: <http://www.eurometropolis.eu/>.

norme naaberliikmesriigis teatava sellise konkreetse projekti või meetme suhtes, mis on ajaliselt piiratud ja asub piirialal ning mille on käivitanud kohaliku ja/või piirkondliku tasandi ametiasutused. Komisjoni talitused jälgivad tähelepanelikult seda tööd. Võttes arvesse punkti 3.1 osutatud katseprojektidest saadud tõendusmaterjali, kaalub komisjon võimalusi selle vahendi arendamiseks.

Meede: liikmesriigid ja Euroopa institutsioonid peaksid alustama varakult dialoogi, et uurida, kuidas tulevased **rahastamisprogrammid** saaksid anda strateegilisema panuse piiritakistuste ärahoidmisesse ja kõrvaldamisse ning piiriüleste avalike teenuste arendamisse.

3.10. Piiriülese suhtluse kohta tõendusmaterjali kogumine, et teha teadlikke otsuseid

Piiritakistuste kohta andmete ja tõendusmaterjali kogumine on esimene samm nende kõrvaldamiseks, kuid piiriprobleemide ja nende keerukuse kohta teabe kogumiseks ja analüüsimiseks kasutatavad vahendid on piiratud. Teabe kogumise ja analüüsimise kohta võib suurepäraseid näiteid tuua Prantsusmaalt³⁴ ja Ungarist³⁵.

Samuti takistab piiriülese poliitika kujundamist ja otsuste tegemist see, et piiriüleste voogude kohta puuduvad piisavad statistilised ja georuumilised andmed. Piirkondade tasandil on tehtud jõupingutusi, millele teised piirkonnad võiksid tugineda.

Hea tava: Luksemburgi suurpiirkonna andmeportaali³⁶ kogub andmeid viielt riiklikult ja piirkondlikult statistikaametilt, et anda poliitikakujundajatele tõendusmaterjali piiriüleste voogude ja territoriaalsete trendide kohta piirkonnas, mida iseloomustab tihe suhtlus (nt 200 000 piiriülest töötajat).

Piiriüleseid vooge ja fenomene kirjeldavad statistilised ja georuumilised andmed ei ole alati vajalikul määral kättesaadavad või standarditud, et poliitikakujundajad saaksid teha teadlikke otsuseid. Liikmesriigid peaksid Euroopa Statistikaameti koordineerimisel uurima piiriüleseks analüüsiks sobivaid innovatiivseid võrgupõhiste andmete kogumise meetodeid (nt georefereerimine või geokodeerimine).

Meede: komisjon rahastab **statistikaametitega tehtavat üheaastast katseprojekti**, et katsetada tööjõu-uuringu andmete, haldus- ja loendusandmete ning mobiiltelefoni andmete võimalikku kasutust. Seda liikmesriikidega tehtavat koostööd tuleks jätkata ja süvendada, võttes arvesse katseprojekti tulemusi, mis peaksid olema kättesaadavad 2018. aastal.

Meede: komisjon teeb koostööd Euroopa territoriaalse arengu ja ühtekuuluvuse vaatlusvõrgu (ESPON) territoriaalse koostööprogrammiga, et veelgi **edendada piirialadega seotud territoriaalsete teadusuuringute tegemist**. Samuti tugineb komisjon edukale territoriaalsete küsimusi käsitlevale teadustegevusele, mida rahastatakse teadusuuringute, tehnoloogiaarenduse ja tutvustamistegevuse seitsmendast raamprogrammist, programmist „Horisont 2020“ ja Teadusuuringute Ühiskeskuse kaudu. Piirikeskus kasutab seda tööd

³⁴ *Mission Opérationnelle Transfrontalière:* www.espaces-transfrontaliers.org.

³⁵ Central European Service for Cross-Border Initiatives: www.cesci-net.eu.

³⁶ Grand Région: <http://www.grande-region.lu/portal/>.

selleks, et soodustada teadlike otsuste tegemist piiriala kogukondade probleemide lahendamisel.

4. JÄRELDUSED

ELi-sisestel piirialadel on oluline osa Euroopa sotsiaal-majandusliku rikkuse loomisel. Piirialad on geograafilised piirkonnad, kus üksikisikud, ettevõtjad ja ametiasutused kogevad Euroopa lõimimist oma igapäevaelus.

Tõendid näitavad, et territoriaalsete, õiguslike ja halduslike taksituste negatiivse mõju vähendamisest piirialadel saab palju kasu.

Piirialade potentsiaali paremaks ärakasutamiseks on vaja võtta ELi tasandil meetmeid koostöös liikmesriikide, piirkondade ja muude sidusrühmadega. Selles on oluline roll komisjonil. Komisjon saab oma pädevusvaldkonna õigusaktide või rahastamismehhanismide kavandamisel võtta vahetult meetmeid. Samuti saab komisjon aidata liikmesriikidel ja piirkondadel mõista probleeme ja töötada välja töökorraldus, edendades eelkõige teabevahetust ning edukate tavade jagamist ja tutvustamist.

ELi eelarvest on piirialade arendamist viimase 25 aasta jooksul märkimisväärselt toetatud. Tulevaste rahastamisprogrammide kaudu tuleks seda jätkata kõige tulemuslikumal ja tõhusamal viisil, keskendudes nendele valdkondadele, kus ELi lisaväärtus on eriti suur. Näiteks võiks tähelepanu pöörata selle tagamisele, et piiriüleste koostööprogrammide keskne eesmärk oleks piiriprobleemide lahendamine. Ka peaks kõnealuste programmide keskmes olema lünkade täitmine ja puuduvate ühenduste (sh transpordiühenduste) loomine eri poliitikavaldkondades. Peale selle võiks arvesse võtta veel ühiste avalike teenuste koondamist ja institutsioonide ülesehitamise vajadust naaberriikides asuvatel piirialadel.

Ka selles on keskne roll liikmesriikidel ja piirkondadel – nad peavad võtma oma pädevusvaldkonnas meetmeid takistuste ärahoidmiseks ja olemasolevate takistuste kõrvaldamiseks. Nad peaksid tõsiselt kaaluma kooskõlastamise (nt ELi õiguse ülevõtmisel) ja vastastikuse tunnustamise suurendamist ning suuremat kooskõlastamist iga naaberriigiga.

Komisjon võtab 2017. aastal ja sellele järgnevatel aastatel meetmeid, mida on kirjeldatud eespool. Piirikeskus hakkab varsti tööle, et kavandatud meetmeid saaks sujuvalt rakendada hakata.

Eesmärk on näidata, et piirialad saavad suurendada oma panust ELi elanike sotsiaal-majandusliku heaolu tagamisse, olles samas ka Euroopa lõimimise katselaboriks Euroopa territooriumide ja nende elanike hüvanguks.